

ความต้องการจำเป็นของจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์

Need assessment of learning experience management for early childhood teachers,
under jurisdiction of Roi Kaen Sarasin Primary Education Area Office

วรรณกร บาลี¹, วัลลภา อาริรัตน์², เสาวনী สิริสุขศิลป์³

Wannakorn Balee¹, Wallapha Ariratana², Saowanee Sirisooksilp³

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

^{2,3}รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹Doctoral Student in Educational Administration Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

^{2,3}Associate Professor Dr., Lecturer, Educational Administration Program, Faculty of Education, Khon Kaen University

Corresponding author. Email: wannakorn.ba@kkumail.com

(Received: September 19, 2022; Revised: September 23, 2022; Accepted: October 12, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์ 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์ ประชากร ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2,358 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.967 โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้ ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์

ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.49$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.41$) (2) ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.67$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.60$) (3) การประเมินความต้องการจำเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.369$) ส่วนด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุดได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.323$)

คำสำคัญ : สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น, การจัดประสบการณ์การเรียนรู้, ครูปฐมวัย

Abstract

The objectives of this thesis were: 1) to study the current situation, desirable situation for early childhood teachers' learning experience management. 2) to study need for early childhood teachers' learning experience management. for enhancing learning experience management of early childhood teachers, under jurisdiction of Roi Kaen Sarasin Primary Education Area Office. The population were 2,358 Primary Schools. The sample size was determined by using Taro Yamane's Table. The samples were 350 schools. The research instrument was Rating Scale. The reliability from total issue of Questionnaire was = 0.967. There were 4 Phases of this study. The First Phase, current situation, desirable situation, and need for early childhood teachers' learning experience management, were studied

The research findings found that: The overall current situation in teachers' learning experience management, was in "High" level. The component with highest level of current situation was curriculum administration and management. On the contrary, the component with lowest level of current situation was learning experience management. The overall desirable situation of early childhood teachers' learning experience management, was in "the Highest" level. The component with highest level of desirable situation was learning experience management. On the contrary, the component with lowest level of desirable situation was collaboration with students' parents and community. In addition, the evaluation of need for learning experience management of early childhood teachers, under jurisdiction of Roi Kaen Sarasin Primary Education Area Office, found that the highest level of need index was learning experience management. On the contrary, the component with lowest level of need index was curriculum administration and management.

Keywords : current situation, desirable situation, need assessment , learning experience management, early childhood teachers

1. บทนำ

การศึกษาระดับปฐมวัยถือเป็นรากฐานสำคัญของการปลูกฝังและเสริมสร้างพัฒนาการทุกด้านของเด็กที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องตระหนักและให้ความสำคัญกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้สถานศึกษาและครูมีแนวปฏิบัติพื้นฐานนำไปใช้วางแผนทางการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเหมาะสมและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษารวมทั้งการพัฒนาคุณภาพเด็กในช่วงปฐมวัยโดยให้ยึดหลักการสำคัญ คือ การพัฒนาเด็กแบบองค์รวม (Holistic Development) ให้เด็กมีพัฒนา 4 ด้าน ประกอบด้วย ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมวัยรวมทั้งพัฒนาด้านตัวตน (Self-Development) พัฒนาทักษะสมอง (Executive Function: EF) ให้มากขึ้น เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่ดี มีความเชื่อมั่น และภูมิใจในตนเอง และเป็นเด็กที่คิดเป็น มีเหตุผล และรู้จักกำกับตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ปัจจุบันพบปัญหาสำคัญของการศึกษาปฐมวัย คือ ภาวะถดถอยทางพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (Learning Loss) ซึ่งเกิดจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ส่งผลให้เด็กปฐมวัยคิดแก้ปัญหาการทำงานและการเล่นของตนเองไม่ได้ ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จ พัฒนาการด้านร่างกายล่าช้า

ทำกิจกรรมที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการน้อย ใช้ภาษาสื่อสารไม่เหมาะสมตามวัย ขาดการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ครอบครัว ปรับตัวเข้ากับเพื่อนและครูไม่ได้ ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันไม่เหมาะสม ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านไม่สมวัยตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2565) นอกจากนี้ยังพบปัญหาครูผู้สอน คือ ครูมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นในการจัดการเรียนรู้และการดูแลผู้เรียน ครูมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในสถานการณ์โรคระบาด ครูมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่และกังวลว่าผลการเรียนของผู้เรียนจะตกต่ำลง ครูขาดขวัญกำลังใจในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูลดลงเมื่อเทียบกับสถานการณ์ปกติ(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) นอกจากนี้ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านออกของผู้เรียน (Reading Test : RT) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามนโยบายเร่งด่วนที่กำหนดให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออก เขียนได้ และมีระบบการประเมินผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ทำให้ครูต้องสอนเร่งเขียนอ่านให้กับเด็ก ส่งผลให้ครูเกิดความเครียดวิตกกังวลและถูกกดดันเพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การพัฒนาการศึกษาปฐมวัยให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดนั้น สิ่งหนึ่งที่เชื่อมั่นว่าคุณภาพผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีกระบวนการสู่ความสำเร็จ มีองค์ประกอบและปัจจัยคือ คุณภาพของผู้เรียนที่โรงเรียนต้องประกันคุณภาพต่อผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่า ผู้เรียนจะต้องมีคุณภาพและมาตรฐานตามหลักสูตร มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับปฐมวัยจะต้องมีกระบวนการสู่ความสำเร็จในการพัฒนา 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมุ่งให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนปฐมวัย กระบวนการนิเทศการศึกษาช่วยทำให้เกิดการพัฒนาคน พัฒนางาน สร้างการประสานสัมพันธ์และขวัญกำลังใจ ซึ่งต้องดำเนินงานให้ประสานสัมพันธ์กับกระบวนการอื่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนถาวร สอดคล้องกับ เสาวณี สิริสุขศิลป์ (2564) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนเนื่องจากการนิเทศเป็นเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนา นอกจากนี้ Fischer (2008) ได้กล่าวว่าการนิเทศสามารถช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนภายในโรงเรียนได้ โดยผู้บริหารสามารถนำมาปรับปรุงการสอนสำหรับครูเพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและแก้ปัญหาการเรียนรู้นักเรียนและยังเป็นการพัฒนาวิชาชีพไปพร้อมกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์ ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ มีสถานศึกษาที่เปิดการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในสังกัดจำนวน จำนวน 5,193 โรงเรียน มีผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2563 ด้านร่างกายและด้านสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกปีที่ผ่านมา เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนด (รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2563) ด้วยเหตุนี้ครูปฐมวัยจึงจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมให้มีคุณภาพด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยในฐานะเป็นศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนารูปการนิเทศแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์ เพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดและมีผลการประเมินพัฒนาการที่สูงขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์

2.2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การประเมินพัฒนาการ 4) การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน และ 5) การส่งเสริมสื่อและแหล่งเรียนรู้

3.2 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2,358 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 โรงเรียน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.967

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์

5. สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์ ในภาพรวม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
1.การบริหารจัดการหลักสูตร	3.49	0.54	มาก	4.62	0.50	มากที่สุด	0.323	5
2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.41	0.51	ปานกลาง	4.67	0.49	มากที่สุด	0.369	1
3.การประเมินพัฒนาการ	3.48	0.50	มาก	4.63	0.48	มากที่สุด	0.330	4
4.การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน	3.42	0.50	มาก	4.60	0.49	มากที่สุด	0.345	2

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของ ครูปฐมวัย	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
5.การส่งเสริมสื่อและแหล่งเรียนรู้	3.45	0.51	มาก	4.63	0.51	มากที่สุด	0.342	3
รวม	3.45	0.51	มาก	4.63	0.49	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 3.49$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.41$) สภาพที่พึงประสงค์การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.67$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.60$) และการประเมินความต้องการจำเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.369$) ส่วนด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำสุดได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.323$)

6. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ภาพรวมของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย อยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบด้านที่มีสภาพปัจจุบันสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย โดยเร่งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งผู้บริหารและครูประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดมาตรฐานด้านการเรียนรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 สำหรับเด็กปฐมวัย และองค์ประกอบด้านที่มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ครูมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นในการจัดการเรียนรู้และการดูแลผู้เรียน ครูมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในสถานการณ์โรคระบาด ครูมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่และกังวลว่าผลการเรียนของผู้เรียนจะตกต่ำลง ครูขาดขวัญกำลังใจในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูลดลงเมื่อเทียบกับสถานการณ์ปกติสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ศึกษาภาวะ ถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19 : สภาพการณ์ บทเรียน และ แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ พบว่า สภาพปัญหาและสาเหตุภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิด 1) ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ด้านความรู้ 2) เกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่าน และคณิตศาสตร์ 3) คุณลักษณะของผู้เรียน ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ไม่กล้าตอบคำถาม การขาดการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และ 4) ทักษะชีวิต สัมพันธภาพ และการท างานร่วมกับผู้อื่นลดลง ส่วนสาเหตุของภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับขั้นประถมศึกษา จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 มีสาเหตุมาจาก 1) การขาดแรงจูงใจ ความสนใจ และ ความมั่นใจของนักเรียนลดลง 2) การขาดความเข้าใจและขาดการสนับสนุนของผู้ปกครอง 3) สัมพันธภาพ ระหว่างครู-นักเรียนที่ลดน้อยลง และ 4) ความไม่พร้อมของสื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยีในการเรียนรู้

6.2 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ ภาพรวมของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากครูไม่สามารถจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้บูรณาการนวัตกรรมที่เน้นเด็กเป็นสำคัญผ่านการลงมือปฏิบัติได้ เพราะเด็กเรียนที่บ้านไม่ได้มาเรียนที่โรงเรียน อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ทำให้ครูมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นในการจัดการเรียนรู้และการดูแลผู้เรียน ครูมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในสถานการณ์โรคระบาด ครูมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่และกังวลว่าผลการเรียนของผู้เรียนจะตกต่ำลง ครูขาดขวัญกำลังใจในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูลดลงเมื่อเทียบกับสถานการณ์ปกติ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยเกิดภาวะถดถอยทางพัฒนาการและการเรียนรู้ (Learning Loss) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) และองค์ประกอบด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์ต่ำสุด ได้แก่ การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารครู ผู้ปกครองและชุมชนร่วมมือจัดตั้งเครือข่ายสำหรับติดต่อสื่อสารและรายงานการดำเนินงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ เช่น สมาคมผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครองระดับห้องเรียน สอดคล้องกับ กิติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563) กล่าวว่าความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน มีความสำคัญอย่างยิ่ง การพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบใดก็ตาม ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือและการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชนแล้ว ย่อมไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

6.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยแก่นสารสินธุ์ พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ องค์ประกอบด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ครูไม่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการนวัตกรรมที่เน้นเด็กเป็นสำคัญผ่านการลงมือปฏิบัติ เพราะเด็กเรียนที่บ้านไม่ได้มาเรียนที่โรงเรียนส่งผลให้เด็กปฐมวัยเกิดภาวะถดถอยทางพัฒนาการและการเรียนรู้ (Learning Loss) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) นอกจากนี้ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านออกของผู้เรียน (Reading Test : RT) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามนโยบายเร่งด่วนที่กำหนดให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออก เขียนได้ และมีระบบการประเมินผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม 1 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) ทำให้ครูเกิดความเครียดวิตกกังวลและถูกกดดันให้สอนเร่ง เขียนอ่านให้กับเด็ก เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจะต้องจัดในรูปแบบบูรณาการผ่านการเล่น สอดคล้องกับกิติชัย วงศ์ศิลปกุล (2563) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการและอายุของเด็กเพราะเด็กแต่ละมีความแตกต่างกัน ครูมีส่วนสำคัญในการออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องสอดส่อง ติดตาม และให้คำแนะนำกับครูในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่จำเป็นต้องบูรณาการให้สอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ดังนั้นครูจำเป็นต้องออกแบบหน่วยเรียน/เนื้อหาให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่เด็กพบเห็นหรือสภาพบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กคุ้นเคยเพื่อให้เด็กสามารถเกิดความเข้าใจได้ง่าย จัดหาและผลิตสื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยได้เหมาะสมและมีความหลากหลาย สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดอาจให้การสนับสนุนในการจัดหาสื่อการเรียนรู้มาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยโดยครูควรเป็นผู้คัดเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้ออกแบบขึ้นมีความเข้าใจและมีทักษะในการซื้อสื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ซื้อหรือเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นเองแต่เพียงใช้ให้เหมาะสมกับการจัดประสบการณ์ในนั้น ๆ จัดทำผลพัฒนาการของเด็กเพื่อส่งต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นมีความเข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อที่จะสามารถประเมินพัฒนาการของเด็กได้ตามสภาพจริง ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลที่ถูกต้องส่งต่อเพื่อพัฒนาเด็กในระดับที่สูงขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาศาภาพที่พึงประสงค์ของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนั้น ครูมีส่วนสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็ก โดย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสอดส่อง ติดตาม และให้คำแนะนำกับครูในการออกแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และบูรณาการให้สอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ครูต้องออกแบบหน่วยเรียน/เนื้อหาให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมที่เด็กพบเห็นหรือสภาพบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กคุ้นเคยเพื่อให้เด็กสามารถเกิดความเข้าใจได้ง่าย จัดหาและผลิตสื่อประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยได้เหมาะสมและมีความหลากหลาย สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดให้การสนับสนุนในการจัดหาสื่อการเรียนรู้มาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัย พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุดได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการวิจัยต่อยอดเรื่องการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

- กิตติชัย วงศ์ศิลปกุล. (2563). การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้. กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้. บริษัท เอส. พี. เค. การพิมพ์ จำกัด. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). การประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). รายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2563. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ.
- เสาวณี สิริสุขศิลป์. (2564). ภาวะผู้นำทางการนิเทศการศึกษา. สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York. Harper and Row Publications.
- Fischer, C.F. Supervision of Instruction. Retrieved October 15, 2008 from <http://www.stanwartz.com/adminbook/chap3.htm>.